

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:

Egész évre . . . . . 8 korona.
Fel évre . . . . . 4 "
Negyed évre . . . . . 2 "
Külföldre egész évre 12 "
Papok-, tanítók-, gazdasági egyetemi tagok- és közs. előjárónak egész évre 6 kor., a tanító-egylet tagjainak, közs. és körjegyzőknek 5 kor.
— Egy példány ára 16 fillér. —

Megjelen hetenkint, egyszer: vasárnap.

SZÉKELY-UDVARHELY

KÖZIGAZGATÁSI, KÖZGAZDASÁGI, KÖZMIVELŐDÉSI ÉS SZÉPIRODALMI HETILAP.

UDVARHELYVÁRMEGYE HIVATALOS LAPJA, AZ UDVARHELYVÁRMEGYEI KÖZSÉGI ÉS KÖRJEJZŐK EGYLETE, AZ UDVARHELYVÁRMEGYEI ÁLTALÁNOS TANÍTÓ-EGYESÜLET ÉS AZ UDVARHELYVÁRMEGYEI GAZDASÁGI EGYLET HIVATALOS KÖZLÖNYE.

HIRDETÉSI DIJAK:

Hivatalos hirdetések 100 szög minden szó 4 fillér, azonfelül 2 fillér, magánhirdetések 1 cm-ként 6 fillér, többszöri közlésnél 4 fillérért közöltenek. Nyílt-let sora 1 kor. Hirdetés és nyílt-let díja előre fizetendő.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:

BETEGH PÁL könyvkereskedése, könyvnyomató és könyvkötő üzlete (Kossuth-utca), hova minden e lapot érdeklő közlemények, előfizetések és hirdetések intézendők. — Kéziratok nem adatkak vissza. —

Felhívás

— székely véreinkhez. —

Általánosan ismert, fölötté sajnálatos tény, hogy a székely kisbirtokosság napról-napra kol-dusodik, hanyatlak, pusztul.

Oka ennek a rossz közgazdasági viszonyok mellett a kisbirtokosság általános eladósodása, főképp pedig az, hogy adósságát rövid lejáratu és magas kamatu kölcsönök képezik, mely kölcsönök kamatai sokkal inkább terhelik, semhogy a tőkét is törlesztetni tudná, miért azoktól szabadulni nem képes, adósságból-adósságba keveredik, melyeket váltóval fedezni kénytelen, a mi romlását okozza. Hogy miért, mindenki jól ismeri.

Ha vannak is itt-ott a gazda viszonyainak jobban megfelelő, jólétet nem veszélyeztető hosszabb lejáratu törlesztéses kölcsönök, azok többnyire olyan pénzintézetektől származnak (mint az Albinától s más hasonló bankoktól), a melyek idegen érdekeket szolgálnak azzal a célzattal, hogy ősi fajunk kebelében tért foglaljanak és önmagukat a székelység rovására erősítsék vagyongan és lélekszámban.

Fájdalommal tapasztaljuk, hogy ezen cél-juk szolgálatában mihi sikereket érnek el. Mutat-ják a legközelebről megejtett népszámlálás ada-tai, hogy a míg a székelység létszáma főképp a határszéli községekben 15—20 százalékkal is fogyott, addig az oláhásig ott ugyanannyival szaporodott. Mutatják a telekkönyvek adatai, mely-lyek szerint a székelység kisbirtokai idegen pénz-intézetek kölcsönök által vannak túlterhelve s az így eladásra kerülő kisbirtokok ezen intézetek tulajdonába mennek át.

Már pedig régi igazság, hogy a kié a föld, azé a háza. Valóságos öngyilkosság volna tehát, ha a székely kisbirtokosság tovább is féltlenül nézné ily módon való pusztulását, a min legkönnyebben segíthet önön maga, ha erejét összerakva egyesíti, ha a székely kis-birtokosság szövetkezik és saját maga teremti egy olyan pénzintézetet, a melynek se-

gélyével megmentheti magát a magas kamatu kölcsönöktől, megmentheti az idegen kezéket szolgáló pénzintézetek romboló befolyásától.

Egyesüljünk, szövetkezzünk te-hát saját vagyoni erőnk megmentése, fenntar-tása, fokozása és így ősi fajunk erősítése cél-jából mi székely kisbirtokosok és ala-kítsunk Székely-Udvarhely központtal: Udvar-helymegyei kisbirtokosok föld-hitel-szövetkezete" czímen egy olyan pénz-intézetet, a mely kizárólag minket támogat s mi élvezzük annak minden hasznát, előnyeit; a melytől, vagy melynek révén hosszú lejáratu törlesztéses kölcsönök birtokába juthatunk és megszabadulhatunk az uszora adósságoktól, meg az idegen pénzintézetektől s átadhatjuk így fiaink-nak s unokáinknak azt a birtokot, amit apáink-tól örököltünk s azt, amit szorgalmunk által ma-gunknak szereztünk. Erről gondolkodni kötele-sége minden nemzedéknek s így nekünk is. A czél annál könnyebben és gyorsabban elérhető leend, minél nagyobb tőkével fog rendelkezni a szövetkezet. Ép azért nem tudjuk elég me-legen ajánlani a székely kisbirtokosságunk, szere-telt véreinknek, hogy saját jóvoltuk előmozdítása céljából minél tömegesebben lépjenek be a szö-vetkezet kebelébe, a melynél megtakarított fihé-reiket is a legjobban biztosítva gyümölcsözőleg elhelyezhetik s így a legkedvezőbb hely leend ez a tőke gyűjtésére is.

Meg vagyunk győződve, hogy segítségünk-re siet az államkormány, valamint a székelység iránt jó akarattal viseltető minden más tényező is, ha látják azt, hogy a székelység önmaga is megmozdult s bajai orvoslásának módjait meg-találni és eszközeit megteremtteni siet és törek-szik saját maga is.

Meg vagyunk győződve továbbá, hogy kez-deményezésünk egy nagy jelentőségű hatalmas alkotással növi ki magát s kezébe tesszük ez által a székely kisbirtokosságunk sorsa intézését és jövője biztosítását, hogy további évszázadokon át is teljesíthesse misszióját és hazánknek, mi-ként a multban volt, úgy a jövőben is a keleten

jólétben élő s a magyar műveltséget terjesztő sziklavára, erős védbástyája legyen.

Ezt óhajtuk, ezt akarjuk s ehhez hívjuk szövetkezésre székely véreinket, akiknek szívé-ben, reméljük hívó szózatunk visszhangra talál és sűrűn sorakoznak zászlónk alá.

Székely-Udvarhely, 1901. április hó 20.

Az Udvarhelymegyei kisbirtokosok földhitélszövetkezete alapító.

Világnapló.

Bécs városa fényes ünnepségek színhelye volt e héten. A német birodalom fiatal trónörököse Frigyes Vilmos látogatta meg jószágos királyunkat viszonzandó azon látogatást, melyet a trónörökös nagykorúsítása alkalmából uralkodónk tett Berlinbe mult évi május hó 4-én. Az atyai szív legbensőbb melegevel fogadta Ferenc József dalias keresztfiát, ki viszont a fogadta-tas bensősége által melyen meghatva kezesökben fejezte ki köszönetét felséges keresztatyjának. Az udvari ün-nepségek alatt elhangzott pohárköszöntők is csak kife-jezői voltak azon Larái és politikai intimitásnak, mely a habsburg- és hohenzollern-házak egymáshoz fűzi. — A nagyreményekkel megindult, de keveset eredményeztett lagai békekonferencia egy látható sikere az, hogy megalakult Hagában a nemzetközi választott bi-róság, melynek elnöke Beaufort németalföldi külü-yminiszter. Az erre vonatkozó birósági egyezményt ratifikálta Kína, Luxemburg, Mexikó és Törökország. — Az ev. ref. egyetemes konvent ma kezdi meg tanács-kozásait, mely tekintve, hogy huszonöt pontról fog ér-tekezni, valószínűleg három napig tart. — A szlav utásigirók is kongresszust tartottak e hó 8-án Dal-mátia fővárosában Raguzában, Mazzura Simon dr. hor-vath tartománygyűlési képviselő elnöke alatt. Simán folyt a tárgyalás mindaddig, míg a felállítandó szlav sajtóiroda székhelyének a meghatározására került a sor. Ekkor bábeli zürzavar keletkezett, mert a csehok Prágát, a lengyelek Krakk t s egy szlovén Bécset akarta a sajtóiroda székhelyévé. — Minden hivatalos angol tagadás mellett tartja magát az a hír, hogy Botha ve-zérlete alatt álló egy bur komandó elfogta French híres angol lovas tábornokot egész törzskarával és 500 emberrel együtt. Alliólag Botha maga volt az, ki a generalist fogságba ejtette. Ez ugyan nem vall arra, hogy a burok energiája megtört volna. — A jövő hé-ten fog összejönni a pápai titkos és nyilvános konsis-torium Rómában, melyen a pápa előreláthatólag fontos nyilatkozatot fog tenni a katolicizmus helyzetéről.

Ugyanekkor fog 12 új kardinális kinevezetni és pedig 10 olasz és két osztrák. — Dacára, hogy Sarafov s egy néhány társait letartóztatták, a macedoniai kong-resszus Sofiában összeült, több mint száz delegatus érkezett a kongressusra, hogy a macedon forradalmi bizottság helyzete felől tanácskozzanak. — Szinganfu-ban se éri biztossat magát a kínai császár, mert a mint egy angol újságnak Sanghajból táviratozzák a kínai udvar kezületeket tesz székelyének Hsiangjában, Hupe tartományba való áthelyezése iránt.

Kronikás.

Székely kongresszus.

Az Erdélyi Kárpát-Egyesület a székely közgazda-sági viszonyok javítása céljából ez évben kongresszust szándékozik tartani Kolozsvárt.

Előzetesen azonban kikérte az illetékes faktorok és a székely kérdéssel foglalkozó férfiaknak erre vonat-kozó véleményét, attól téven függővé a kongresszus ügyében való további eljárását.

Ugy véljük a legilletékesebb és legirányadóbb a székely kérdésben a marosvásárhelyi kereskedelmi és ipar-kamarának az Erdélyi Kárpát Egyesülettel átiratban kö-zölt véleménye, melyet közérdekü voltánál fogva az alábbiakban közlünk.

Az Erdélyi Kárpát Egyesület tekintetes Elnökségé-nek Kolozsvár.

Hivatkozva f. é. március hó 6-án 130. sz. a kelt b. megkeresésére, van szerencsénk válaszolni, miszerint Kolozsvárt Székely kongresszus tartását ezidőszert in-dokoltnak nem tartjuk.

Kamaránk alakulása óta meleg érdeklődéssel visel-tett s viseltek a székely közgazdasági ügyek iránt, mert hisz ép ez képezi földadatát s a székely kérdést állandóan napirenden tartván, ennek tulajdonítható, hogy ez most országos érdeklődés tárgyát képezi.

Mindennek dacára nem tarthatjuk időszertünk most egy székely kongresszus tartását azért, mert He-gedüs Sándor kereskedelmi miniszter úr kamaránk ké-résére a Székelyföldet a mult évben meglátogatván s itt meggyőződve a mostoha viszonyokról, megbizta a kamarát részletes javaslatok tételével, mely eme felada-tának megfelelően, munkálatát még februárban felter-jesztette. Ennek alapján Öngyémeltósága széles körű gyakorlati akeziót indított meg az itteni közgazdasági vi-szonyok javítására tárczája ügyköreiben.

Általánosan ismert tény, hogy ugyanigy cselekszik a földművelési miniszter úr is.

Ezek mellett az országos magyar gazdasági egye-sület kivándorlási bizottságot létesítvén, beleillesztett ebbe a székely kivándorlás, illetve a székely kérdés

A „SZÉKELY-UDVARHELY” TÁRCZÁJA.

A legszebb gyöngyök.

Írta: Lovassy Emma.

(A „Székely-Udvarhely” eredeti tárczája.)

— Ah! itt van a kis társaság megint! Isten hozt benneteket aranyos kis aprószentek!...

A gyermekek körülfoztak, kis kezeikkel simogattak és azokkal a tisztu, ártatlan gyermekszemekkel olyan edesen, szeretettel néztek ráom. Édes ajkkal, mint a bugó galambok, esdve kértek: néneke, tessék mesélni!

— Mesélni!? Ki tud mindig mesélni?!

— A néneke sokat tud!

— Már nem tudok többet.

— Csak egyet, csak egyet kiesz!

— De ha már nem tudok.

Sárka, a legkisebb, összetette parányi kis kezeit; kétőn nézett fel reám és mondá: téjem szépen tesszét mesélni!

— Hát ki tud nektek ellentállani!? Várjatok no, majd gondolkodom...

— Rendbe odarakták a zsámolyt, székeket és el-helyezkedtek mellettem.

Vártak türelemmel, látszott szemükön, hogy ök is szivesen segítenének nekem gondolkodni.

— Hát — figyeljetek: Egyszer volt, hol nem volt, az Atlanti tengeren is tul — volt egy fia...

— Afrikába! — kiáltja Jenőke.

— Nem Afrikába, ugy-e néneke?

— Amerikába? — kérdé Lipike.

— Ott. Kint volt Amerikába és nagyon szorgal-masan dolgozott, hogy sok pénzt kereshessen. Sok, sok pénzt akart szerezni, hogy elküldhesse haza az ő öreg, beteg apjának, ki Magyarországon egy kis faluban lakott.

Egyedül élt szegény öreg ember, már nem volt neki senkije, csak az az egy fia és az is olyan messze volt tőle.

Hanem a jó fia nagyon szerette apját, mindig reá gondolt és sokszor küldött neki pénzt is, hogy ne kel-lessék öregségében sokat dolgoznia és nélkülöznie...

Sok év mult el. A szegény, öreg ember már igen beteg volt és nagyon szerette volna látni az ő jó fiát. Irt neki, hogy jöjjön haza, mert látni akarja mielőtt meghalna. A fia nagyon meg volt ijedve. Mit tegyen? Ott hagyja a szép keresztét és utra keljen abba a csunya, hideg téli időben, mikor a tengeren úgy fuj a s szél, hogy a hajót majd felborítja?...

Hanem mindegy! Apja beteg és őt látni akarja, hát menni fog.

Összeszedte minden holmiját, a pénzt. Mert volt már neki sok pénze is, mivel nagyon szorgalmasan dolgozott.

Kiment a tengerhez és felült a hajóra. — Elin-dulak. Elcinte szépen ment a hajó, de midőn már messze bent voltak a tengeren, olyan messze, hogy már a partot sem látták, elkezdett egy nagy vihar kerekedni. A szél fujt, az eső csak úgy szakadt. Sötét este volt. Nem láhattak semmit. A vihar zugása remegéssel töltött el minden keblét.

A tenger elkezdett mozogni, hullámozni s a hajót csak úgy dobálta, mint egy kis labdát a gyermekek.

Az utasok felve húzódtak a hajó belsejébe. Min-den ajtót erősen becsuktak, nehogy a víz becsapódjék a feldult hullámokból. A hajó gépét megállították. Nem lehetett tovább haladni. Egész éjjel senki sem aludt. Mindenki imádkozott, mert a tenger megtanítja imá-dkozni azt is, aki elfelejtette volna.

Miklós, a jó fia, aggódva gondolt öreg édes ap-jára, ki beteg és őt olyan nagyon várja...

Hosszu, küzdelmes éjszaka után a vihar lecsende-sült és a tenger hullámai elsimultak.

Midőn a messzeségben a sük tenger domborodni látszó felületén az első hajnali sugár megcsillant, a nyugalom teljes vala.

A fáradt, halvány arcu utasok egészen kimerülve, ekkor tértek pihenőre.

A hosszú utazás alatt még több vihar is érte utól őket, de mindig szerencsésen megmenekültek a vesze-delemtől.

Sokáig utaztak, míg végre megpillantották a par-tokat.

Öröm töltött el minden keblét, hiszen ismét a szárazföld közelében voltak. Ahhoz a földhöz közel, melyet évekkal azelőtt hagytak el és elszántan, de remény-nyel telve indultak az új világrész felé.

Reszkettek a megindulástól, midőn a hajó szeren-csésen beát a kikötőbe. Mindenki elsőnek akart leszállni. Alig várták, hogy lábuk a száraz földet érithesse.

Végre mind leszálltak s midőn örömköz és meg-hatottságuk hálafohászat külttek az Eg Urához — ut-jokat folytatták hazajök felé.

Miklós, a jó fia, sietve szállt fel a vonatra. Előtte volt még egy nagy szárazföldi utazás.

A vasuti mozdony füstje, hóféhér gomolyban szállt fel a havat ejő felekek közé. Zakatolva, gyorsan haladt kopár vidékeken, hol a faágakon zsmara és jég-csep volt mindenütt.

Hideg, nagyon hideg volt odakint, de Miklós szí-vében a melegség áradt szerte, a szeretet melege.

Visszagondolt az ő szegényes kis otthonukba; a kisd-d házacskára, melyben az ő édes apja lakik.

Úzte volna azt a vasparipát jobban, — mely pe-dig csak úgy száguldott vele — hogy mielőbb otthon lehessen.

— Oh! hogy fog az ő jó apja örülni, mint fogja neki mondani: Isten hozott fiam haza!

Oh és ő! mint fogja csókjával illetni azt a kezet, mely mindenkor csak a nemesre, a becsületre és szor-galmas munkára intette őt.

Hosszu utazás után, végre egy szép délután köze-ledtek szülőföldjéhez. Ott haladtak a kis berek és a sük mező mellett, hol ő gyermekéveit boldog gondtalanság-gal élte át.

Most hóba temelve minden. Eltűnt a kis falu, melynek templomtornya mintha ismerősen tekintene felé.

Ott állott a falu szélén és nézte azt a leszálló esthomály fátylan keresztül. Szíve sebesen dobogott, nem bírt vele, az öröm gyorsan dobogtatta.

Szinte futva haladt atyja háza felé. A szegényes kis udvar pusztá és elhagyatott vala. A háztetőt magas hó lepte be és a szél sirva zugott a ház körül.

Izgatottan nyitott be a kis szobába, hol atyja be-tegen feküdt.

— Atyám! édes jó atyám! — kiáltá — és térdre brult atyja ágyánál.

A jó öreg az örömtől remegő hangon mondá, amit Miklós egész uton hallani vélt: Isten hozott jó fiam haza!

Itt volt most az a kéz, melyet régen óhajtott csók-jával illetni, itt volt előtte a jó apa, ki hóféhér hajjal, mint egy fehér galamb szeliden, szeretettel nézett felé.

— Itt vagyok apám, haza jöttem és nem hagyom el többé soha! — szölt Miklós meghatottan és ráhajta fejét atyja keblére.

A beteg atya lassan emel fel erőlen kezét, fia fejére téve és mintegy susogva, halkán, szeretettel mondá: Jó fia vagy Miklós, áldjon mig érte az Isten!...

Miklós könnyei a meghatottságtól omlottak, amint ott csendesen, atyja keblén pihent feje.

Nem vette észre, hogy atyja egy halk sóhajjal, egy szeretetteljes pillantással örök álomra hunyta leszemét.

— Meghalt! — kiáltá Lipi ijedten.

— Meghalt igazán? — kérdé aggódva Jenőke.

— Igen...

Az aprószentek szemében könnyek tündököltek, odaborultak ölembe és keservesen sirni kezdtek.

Sárka, a legkisebb is félre huzta piczi piros szá-ját, nagy könnyecseppek peregetek le úde kis arcán és szép szeméből az igazi részvét tükröződött elő.

— Ne sirjatok gyermekek — szóltam és végig simítam kis fejecskéiket. Sárkát felvettem ölembe s ugy csitogtattam. A tiszta, ártatlan gyermekszemekből eredő részvét és meghatottság könnyei beharmatozták arczom és kezeim s oly szépen ragyogtak a könnyek úde ar-czaikon, mint a fényes harmatepp a rózsabimbó úde szirmain...

Kicsi szivecskéik romlatlan világa, mely érzése és részvéte pergette szemekből a legdrágább, a legszebb gyöngyöket...

— Ne sirjatok gyerekek — a szegény öreg meg-hall, de Miklóst megáldja a jó Isten, mert ő jó fia vala...



és segí- Nagyméltó- s felhívom a a széke- mert már gy a szé- dít. hol és mi- guuk mu- elhangzott ak, hanem ozzánna a a most oly

Aladár.

Yának

tilis 19. ylet köz- varhelyen rtott, me- rültek szó- meghallga- séről volt ban meg- díjakat 1 ál könyv- rába 200 alattal je- vős-alapa óknak nem

gy, hogy köri ákokhoz a ek belize- argyalja a zton aján- t és kö- s-alap ja- s székely- ő dusan adott szó- zalekát a gyári árra pártolásra s számláit oz intézte rlet ellen-

nyát, hogy gy jövőre különösen ztassanak maga ré- bb alkal- nitó-Egye- s további bizottság. n eszmét, nek egy- eszméjét

ből kitü- ovelhetjük t, tisztelet- negyel- vil- sünk na- nál, hogy ire? Tár- jelentő- zózt ter-

on János 2. és 3. 90), illetve ge pedig

az ülé-

„Ana- tes nyo- onatizst: aki most hely a sér- ely felek, s haszná- nem böl- erő komé- különös, s a ro- pan való ajánljuk tik meg, kor a ter-

alának fe- felét, ami al benne gos. Hogy sítéka. A az erő bemes böl-

Legyetek életöröm! kardpárba.” Ne es- az utmu- r üressé- nemezték, g, amikor esnyés fő- zedelemtől erősebb, kéleten.

Melléklet a „Székely-Udvarhely“ 1901. évi 16-ik számához hanem az erősebb a jobb vivő. A lelkiere erős ember. A bátor, aki a kádot eskák — kardnak tartja. Olyan- nak, amely nem csak arra való, hogy az embert meg- vágják vele, hanem arra is, hogy az ember a másikat megvágja vele. A bátor ember nem is gondol rá, hogy megvágatják, mert ez a gondolkodás már is meggyón- giti. A bátor ember egyáltalán nem gondol amolyan mellékkörülményekre, amikor a becsület lovagias meg- védésére vállalkozik. Még arra sem, hogy mit gondol- nak róla, ha „becsületkeréssel teszi jóvá hibáját, amely mindenek fölött legnagyobb elégtétel.“ A bátor ember becsületes ember, olyan, aki jól tudja, hogy saját becsel- mások ítélete sem nem emelheti, sem nem alacsonyít- hatja le, azért mindenki irányában méltányosság teljes szerénységgel viselkedik. „Még a szelhámos öndicsék- vével szemben is türelmes, és bekés türelmellel hall- gatja végig a szájhősök bátorságát.“ Ebből a néhány szemelvényből megérthető, hogy kit tart a huszár főhad- nagy-szerű embernek. És kívánja azt is, hogy a párbaj- segéd ugyancsak komoly, bátor, erős ember legyen. Olyan, aki csak akkor segítkezik, ha maga is átéri a sérelmet, vagy az elégtételadás szükségességét. Ne le- gyen párbajsegéd az, aki csak formalista, és még ke- vesébb az, aki még az sem. A katonai felfogásra hivat- kozva szokták a párbajt eltörölni mondani. Örvedetes dolog, ha éppen ez a katonai felfogás bölcs- nek, emberiesnek, igazságosnak mutatkozik.

Az Országos Eötvös-Bizottság vegrehajtó és irodalmi osztálya legközelebb tartott üresében elhatározta, hogy báró Eötvös József összes munkáinak első végleges teljes kiadását meg e tavasszal megindítja. A bizottság e czéla egy évvel ezelőtt alakult meg, de a rossz gaz- dasági viszonyok nem kecsgettek akkora sikerrel e művek terjedését illetőleg, mint kívánatos a nemes czel érdekében. Most azonban Eötvös utódja a miniszteri széken, dr Wlassics Gyula elrendelte, hogy Eötvös műveit az összes polgári és közepiskolák, felsőbb leány- nevelők, tanító- és tanítónépekzők könyvtára számára megszerzessenek. E nemes tényével nemcsak szelle- mileg gyarapítja a magyar kultúrát, hanem anyagilag is a művelődés munkáit gyarapítja. E művek kiadási jogát ugyanis báró Eötvös Loránd, Akademiánk elnöke, az országos Eötvös-alapra ruházta, hogy a kiadás jö- vedelme a Tanítók Hazára fordíttassék. A Tanítók Hazában — Budapestben és Kolozsvárott — szegény- sorsu tanárok és tanítók jó előmenetelű gyermekei nyerne részben ingyenes ellátást főiskolai tanulma- nyai alatt. Így e nagybecsű munkák terjesztése egy- részt irodalmi, másrészt hazafias és humanus kötelesség. A nemzet, melyet Eötvös öly rendkívül sokat tett, bizonyára segíteni fogja az ő kezesnek munkáját, mely haláporában is jöletünkön és haladásunkon munkálko- dik. Munkáinak terjesztésére szövetkezett az Országos Eötvös-Bizottság, melynek elnökei Vasváry Kolo- s, Wlassics Gyula, gróf Károlyi Tibor, Jokai Mór, Békthy Zsolt s mások, tagjai pedig a magyar irodalom és mű- velődés, a hazafias és jötekonyság összes barátjai és munkásai. Buzgóságuk, melyet e kettős nagy czel ér- dekeiben kifejtettek, nagy eredményre vezetett, s így re- melhetni, hogy nem lesz egy köz- vagy iskolai, sőt poraváló magánkönyvtár sem, melyben Eötvös művei ott nem állhatnak. Az új kiadás, melyben vagy négy kötetnyi oly munka lesz, mely eddig napvilágot nem látott, 20 kötetben jelenik meg, félvekenként 8—5 kötet A 20 kötet ára 40 ft, mely összeg felelő 10 ft-es reszelekben is törleszhető. A bizottság kéri a gyűjtő- ket s azokat, a kik meg előzetesen szándékoznak, hogy leveiket s előfizetéseiket melőbb juttassák a bizottság- hoz, (Tanítók Háza, Szentkirályi utca 47. sz.) mert a nyomtatás már megkezdődik s a bizottság az előfizet-őknek a munkáikat szebb kiállításban szándékozik meg- küldeni, mint a minőben üzleti forgalomba kerülnek.

Iparügyek.

Iparos tanulók elhelyezése.

Vármegyénk főispánja következő felhívást küldötte a járási főszolgabírókhoz: Sz. 31—901. ipf. biz. Min- denik főszolgabíró urnak. A magániparosoknál tanon- czok elhelyezendő fiuk osztályozása a folyó év május hó végével fog eszközöltetni. Felhívom, hogy a legna- gyobb nyilvánossággal minden községen tegye közhírre, miszerint azok, kik iparos tanonczokul felvételti ohaj- tanak, iskolai és ujjraolási bizonyítványaikkal felszerelt kérésüket folyó év május hó 15-éig hozzám adják be. Elhelyezésre csak azok az ép és egészséges fiuk számíthatnak, kik 13. évüket betöltötték és a 16. évük- ket meg nem haladták és négy elemi osztályt végeztek. Értesítse továbbá a községek lakosait, miszerint ezen évben felvétel csak egyszer és ez év június havában fog eszközöltetni, nehogy egy második felvétel remé- nyében folyamodványaikkal elkésszenek. Iparfejlesztő bi- zottságtól. Székely-Udvarhely. 1901. évi április hó 6-ik napján. Hollaky Arthur, főispán, elnök.

Gyakorlati utmutatások a len természet- léséhez és elkészítéséhez.

Kiadja: Friedler János első magy. lenkikészítő gyáros. Igen érdekes és lentermelő gazdaközönségünket közelről érdeklő füzetet adott ki Friedler János len- kikészítő gyáros. A füzetek tartalmát következőkben közöljük:

1. A lentermesztés Magyarországon.

Hazánkban 10 évvel ezelőtt ezen növényt nagy- részt csak a nagyvár területén, számtal pedig eltűntek a száraz vidékek, vastagok voltak és elágazván, mint-

egy koronát képeztek, miert is rostok nyeresére csak- egyen alkalmatlanok voltak. Ennek oka a talajnak czél- szeritlen művelése, az igen ritka vetés, a rosszul vá- lasztott vetőmag és a növényen való czelszerűen bá- nászmódban rejlik. Ez által a magyar földművesnek sok ezer forintja elveszett, melyet a növény észszerű ápó- lásával nyerhetett volna.

2. Alkalmos-e Magyarország földje a len természet- lésére?

Ezen könyvecskének szerzője tíz év óta ismeri Magyarországot talajviszonyait s úgy találja, hogy a talaj a len természetlésre igen alkalmas. Kísérletek, melyek ezen idő alatt tetteket, megerősítik ezen feltévést és azt mutatták, hogy itt egy szép, hasznavehető lenzár er-edményezhető

3. Mily előnyököt nyújt a lentermesztés?

A len természetlása a legnagyobb előnyt nyújt a vetőmag cserében, mivel a len után a buza, árpa s ib jobban tenyészik. A lenzárton kívül értékes magot nyer, mely a földművesnek még mielőtt gabona neműjét piacra hozhatja, szép jövedelmet hoz. Továbbá a len- szárazk földgazdász a földművesnek telen át jövedelmező munkát ad, a pozdója tüzelő anyagot szolgál és végre egy jó nyersanyag alapja az ipar fejlődésének.

4. Milyen talajt kíván a len?

A talaj legyen erőteljes. Ne legyen sem igen szá- raz, sem igen nedves, de mindenesetre egy mérsékelt nedvességi fokkal kell bírnia. Nehéz, agyagos és vize- nyős föld, laza homokos, vagy csupán fekete termő- föld a len természetlésre alkalmatlan. Kevesébb agyagos és kevésébb nedves, mely alappal bírő talajt, öreg termőföldet kíván, de az újonnan feltörött földben is jól tenyészik.

5. A föld trágyázása.

A len nem sziveli a friss trágyázást, mert ez ál- tal zsenge korában megsárgul és „kieg”. Ugyazintén öreg termőföldben műtrágya nem alkalmazható, mert ez csak erős, fás szárazak durva rostokkal növeszt. Ezért mindig csak az év előtti terméshez kell trágyázni, mely here, kapásnövények stb. lehetnek. Egy és ugyanazon földbe a len csak 6—8 év múlva vehető.

6. A föld előkészítése összel.

A tarlóföld aratás után mindjárt sekély szántással megforgattatik, mire a boronázás következik. Ez alka- lommal a földön levő kiszántott gyom gondosan eltá- volítandó. Ha a föld így megisztult, akkor késő össe másodsor keskeny barázdát, de lehetőleg mélyen szán- tunk, mely állapotban a föld tavasszal megmarad. Egy gyommal igen eltept földnél azonban egy kétszeri se- kely szántás és jó boronálás szükséges, mielőtt a késő őszi mély szántást végezzük. A földnek ezen ala- pos előkészítése a lentermesztésnél a földolog és a leg- nagyobb fontossággal bír, mert tavasszal nem szabad a földet újra felszántatni. A gyom eltávolítására aján- latus a borona végére erősített kötel által a boronát felre tolni és így a gyomot eltávolítani.

7. A vetőmag megválasztása és a magcsere.

Tekintve Magyarországot talajviszonyait, legjobban tesszük, ha a pernai korona lenmagot vetjük, mely az országos keleti-tenger tartományaiól származik és a Magyarországon honos lenmagtól könnyen felismer- hető. — A magyar lenmag nagyobb és világosabb, a pernai ellenben lapostojású és hegye erősen görbi- tett. A pernai magról a száraz vékonyabbak, hosszab- bak és finomabb rostokkal szolgáltatnak. A rigai lenmag az Alföldön durvaszárú nő, miert is rigai lenmag csak hegyes vidékekre ajánlatos. — Nem szükséges a vető- magot évente felszerelni, hanem minden földműves 3—4 évig saját természet használhatja vetőmagának, de ez idő után mindenesetre új vetőmagot kell beszereznie s így a magot cserélni. (Folyt. köv.)

Különfélék.

— Városi sétatér létesítése tárgyában Damokos Andor dr, vármegyénk alispánja ma vasárnap délután 3 órára, a vármegyeház kis tanácstermében tartandó értekezletre hívta össze városunk irányadó körreit. Ohaj- tandó, hogy egy a meghívottak, mint az érdeklődők minél nagyobb számban megjelenjenek e fontos és közegészségügyi tekintetből régep megvalósításra váró ügy megbeszélésére

— Bencze Márton ügyvédi irodája részére gond- nokul Kovács Albert dr helybeli ügyvédet rendelte ki a marosvásárhelyi ügyvédi kamara.

— Vármegyénk iparfejlesztő bizottsága Hollaky Arthur főispán elnökle alatt e hó 13-án d. u. rendkí- vül érdekes és eredményekben gazdag ülést tartott az érdekeltek és érdeklődők tömeges részvétele mellett.

Főispánunk lendületes, szép beszéddel nyitotta meg az inkább értekezletnek nevezhető ülést és indítványra lelkes eljenzések között elhatározták, hogy Hegedűs Sándor kereskedelemügyi minisztert távirailag üdvözlik; igen meleg szavakkal emlékezvén meg a székely mi- niszter elévülhetetlen érdemeiről. A távirat szövegezésé- vel Damokos Andor dr alispán bizták meg. Majd László Mihály dr, városunk országgyűlési képviselőjét üdvözölte, hogy az értekezleten megjelent és iparosaink ügyei iránt érdeklődik. Beható tárgyalás, igen lelkesült beszédek következtek ezután. Főispán, Szodola József börtipari vándortanító, Jeszenszky Manó közp. hitelszö- vezetési ellenőr, László dr orsz. képviselő, Kovács Al- bert dr ügyvéd, Solymossy Endre tanár, Solymossy La- jos dr s mások mind a szövegezés üdvös intézménye mellett beszéltek. Közben főispán feltette a kérdést, hogy kik akarnak felévi befizetés kötelezettsége mellett a börtipar létesítése czéljából részjegyeket venni. Mire nyomban a következő alíráások történtek: Daróczy Mik- lós, Szébeni Antal, Bálint György, Szeeles Dénes és Za-

kariás Antal 100—100 részj. — 10—10,000 K érték- ben; ifj. Keszler János, Sándor Imre, Kállay Sándor, Kapca Károly, Szeeles Pál, Szeeles Ignác 1—1 rj. — 100—100 K ért.; Ferenczi István, ifj. Ferenczi István 2—2 rj. 200—200 K é.; Tályán Gyula, Gáspár József, Gáspár Antal, legifj. Kovács János 1—1 rj. — 100—100 K é.; Kapca Lajos, Gáspár Ferencz, Simó János 2—2 rj. — 200—200 K é.; Gáspár András, Gáspár György, Kapca András, Ferenczi Albert, Kandó Ferencz, Kap- ca Bálint, Kállai Albert 1—1 rj. — 100—100 K; utó- lagosan pedig Kallai Miklós, Likmán Károly és Agótha Ferencz 1—1 rj. — 100—100 K s végül Tamás Lajos 100 részj. — 10,000 K értékben. A jegyzések összege 637 üzletre 63,700 K összegben, mely az első kez- detre igen szép eredménynek mondható annál is inkább, mivel a kereskedelemügyi miniszter gépek- és igen fon- tos felszerelések kivül, feltételeken visszafizetendő ál- lamközlésűnt és az Orsz. Közp. Hitelszövetkezet pedig szintén megfelelő összegeket nyújt, melyekkel mintegy 254,800 korona összeg áll majd a börtipar rendelkezé- sére — az eddigi jegyzések szerint. A börtipar ügyének így kedvező megoldása után elismeréssel adoztak Szio- dola Józsefnek, ki a Székelyföldre irányította egy igen előkelő külföldi papírgyáros figyelmét. Az elnökség meg- bizott, hogy a papírgyáros a bizottságnak legmessze- bb terjedhető erkölcsi támogatásáról biztosítsa azon esetre, ha itt egy papírgyárt létesítené. Guttmann Ede líptószimklosi turgyáros kérvényére a bizottság most érdemleges határozatot nem hozott; fenntartja ezt ak- korra, mikor a keresk. és földmiv. miniszterekhez is be- adott kérvények véleményadásra a bizottsághoz leérkez- nek. A székelykereszturi háziipar szövetkezet és okta- tási egyesület megszűnt, minden vagyonát a bizottságra bízta. Egyesül a bizottsággal s választmányi tagjai ezu- tán a biz. tagjai lesznek. Az ülést tudomásul vette s a további intézkedéseket megteszik. A parajdi sóbánya ügyében felvilágosító jelentést terjesztnek a kereskede- lemügyi miniszterhez. A sz-kereszturi köztösvögyár lé- tesítése ügyében Babos Elek által beadott költségtérvel- talmagának talála a bizottság s ily alakban nem tá- mogathatja. Jaeger Fr. József székelykereszturi gyö- gyészesnek műmalm felállítására vonatkozó előterjesz- tését a feltüntetett igények mellett támogatónak nem találta. Az agyag- és kőanyagok kutatására kért 500 K segélyt a keresk. miniszter nem engedélyezte s en- nek következtében a főszolgabírák utján kérte mintá- kat és az elnökség a technológiai muzeumban felvilágs- gáltatja. Blajer Balázs és Gyerkes Mihály városi tanítók kérsére a füztelep jelenlegi természet komlókosarak ké- szítése czéljából átengedik. Solymossy Lajos dr indítvá- nyára gyapjutermeinkéi ithon való feldolgozása tárgyá- ban a keresk. miniszterhez felterjesztést intéz az el- nökség. Az ülést főispán éltetésével este 7 óraker végződött.

— A helybeli Székely Dalegylet összes pártoló tagjait — a választmány e hó 13-iki ülésének határo- zata értelmében — felkéri a Dalegylet elnöksége, hogy a kik a folyó évi augusztus 15—18. Kassán tartandó országos dalárversenyen az egylet képviselőtében részt- venni ohajtanak, és a hó 26-ig az elnökségnek ebbsli szá- mődekukat bejelenteni sziveskedjenek.

— Április 11-ét a helybeli áll. szakiskola is igen szép műsorral ünnepelte meg e hó 12-én az intézet helyiségében. A megjelent nagy közönség soraiban vol- tak Hollaky Arthur vármegyénk főispánja, Sándor Mó- zes kir. tanácsos, tanfelügyelő s mások. A műsor ösz- szeállítása és a helyes előadás Spaller József tanárt dicsérik, akinek hazafias beszédeit lapunk más helyén közöljük. — A muzsnai áll. népiskola is 11 pontból álló műsor előadásával ünnepelt, melyen az alkalmi beszédet Jakab József igazgató-tanító mondotta.

— Tájékoztató. Az erdélyi ev. ref. egyházkerület egyházi „Értekezlete” május hó 29—31. napján Szé- kely-Udvarhelyen fogja megtartani 1901. évi első vidéki rendes közgyűlést. A közgyűlést előkészítő bizottság védnökei: az udvarhelyi ev. ref. egyházmegye részéről: Ugron János kollegiumi gondnok, országgy. képviselő; a székelyudvarhelyi ev. ref. egyházközség részéről pe- dig Kassay F. Ignác főgondnok, ny. polgármester. Ügyvivő elnökök: Dr Kovács Mór ügyvéd, világi presby- ter az egyh. megye, Gyarmathy Ferencz ügyvéd, vi- lági presbyter az egyházközség részéről és Bíró Áron fiókköri elnök, beszozló elnök. Az elfogadó bizottság elnöke dr Damokos Andor alispán, presbyter; az el- szállásoló bizottság elnöke Szakács Zoltán polgárme- ster, presbyter; az elfogadós, isentisztelet és közgyű- les rendező készítő bizottság elnöke Bíró Áron be- szozgató elnök; a felolvasó, ének- és zeneestélyt ren- dező bizottság elnöke dr Mezei Ödön orvos, kollegium főgondnok, presbyter; az ismerkedést és társas ebéde rendező bizottság elnöke dr Kassay Albert városi orvos, presbyter. — Nevezett elnökök szives készséggel adnak további felvilágosítást. Az elzállásolás tárgyában a meg- kereseket május hó 20-ig fogadhatja el nevezett bizott- ság elnöke: Szakács Zoltán polgármester. Székely-Ud- varhely, 1901. április 20. Az egyházmegyei Értekezlet nevében: Az elnökség.

— Elismerés egy állatorvosnak. „Kevesebb gabna és több állat” czimmel igen érdekes cikket közöltünk Perl Jenő oklándi m. kir. állatorvos tollából. A „Székely-Udvarhely” ez évi 13-ik számának „Szerk. üz.” rovatában előre is kifejeztük nézetünket s hogy ez a gazdaközönség helyeslével talalkozott, igen jól eső és fényes bizonyítka a következő meleghangu levél: Tisztelt Szakács ur! A „Székely-Udvarhely” 14. és 15. számában megjelent „Közgazdaság” — „Kevesebb gabna és több állat” czimű teljesen korrektül megírt cikkét előttem ismeretlen személyen Tek. Perl Jenő m. kir. állatorvos urnak szí- veskedjék gratulációmát átadni! S egyuttal kérni arra,

hogy ilyen irányu, általam nagyrabecsült tapasztala- latai és gyakorlati eszmei szerinti megnyék közgazdasági lapját jövőre is gazdagítani — és ezáltal vármegyénk földműves és marhatenyészők közön- ségét oktatni és jó irányba terelni segíteni sziveskedjék Etéd, 1901. ápril hó 15-én. Tisztelettel Nagy Lajos. Ezen elismerő sorokat azon ismételt megjegyzésünk ki- séretében közöljük, hogy: „Ha hivatali tapasztalataikat közbe-közbe az egyes tisztviselők nyilvánosan emondan- nák; a dicséretet kiemelnék s a korholandót jóindu- latu tanácsok kíséretében, de kerülhetetlen szöggel tárgyalnák, áldást hozó eredménye nem maradna el!”

— Emléket az agyafalvi réten. A székely emlék alap javára adakoztak Ilyés József honvéd százados 256. sz. gyűjtőívén 21 K 80 f, Vén Albert 402. sz. gyűjtőívén 2 K, a sz-udvarhelyi dalegylet a márczius 15-én tartott ünnepélyen befolyt jövedelem fele része 18 K 22 f összesen 42 K 2 fillér. Ezt hozzáadva a már begyűlt 3333 K 43 fillérhez, az alap összege tesz 3738 K 48 fillért. Fogadják a nemesszívű adakozók hazafias adományukért a végrehajtó bizottság halás köszönetét. Sz-Udvarhely, 1901. ápril 20-án. Ferenczi János végreh. biz. pénztárnok.

— Meghívó. Az udvarhelyi ev. ref. egyház meg- egyházi értekezlet parajdi fiókköre folyó évi ápril 28-án (vasárnap) délután fel 3 óraker, Parajdon a ref. templom- ban értekezleti gyűlést tart, melyre az érdeklődőket tisztelettel meghívom. A gyűlés tárgyai: Elnöki meg- nyitó, szavalt, felolvasás, a fiókköri választmány meg- alakítása, előterjesztések, indítványok. A gyűlést isteni tisztelet előzi meg, melyen imát és egyházi beszédet Péter Károly alsószófalvi lelkész fog tartani. Parajd, 1901. ápril 16. Csizsér Zsigmond, egy. elnök.

— Bifikalva az E. K. E. székely kongresszusára szóló meghívást közelebbi gyűlésén tárgyalta s kijelen- tette, hogy csak azon esetben képviselteti magát azon, ha valamelyik székely városban tartják meg a kongresszust.

— Siremléket Köllő Miklósnak. Nem szobrot aka- runk, csak egy szerény siremléket annak a porai főle, aki azt valóban megerdemelte. Csíkeszatoszegi Köllő Miklós szobrász, a segesvári „Petőfi-szobor”, a maros- vasárhelyi „Kossuth-szobor” és számos műnek alkotója már közel egy éve pihen a székesfőváros által a ott disziszrilyen a kerepesi-temetőben. Kis nemzet vagyunk, keveset tehetünk, de érdem- s nagyjainkról megemlékezni erkölcsi kötelesség. A székesfővárosban lakó székely ifjuság mozgalmat indított a Köllő-siremlék ügyében és a lelkesedés meglepő eredményt mutat. Kiss György szobrász, mint Köllő lelki barátja teljesen díjtalanul ajánlotta elkészíteni a siremlék mintázatát. Balázs Ist- ván, Fejér János és Reuner Antal költőszobrászok, mint Köllő tanítványai, barátjai, teljesen díjtalanul ajánlot- ták fel a siremlék munkálatait. Most csak az anyag beszerzése van hátra. A siremlék bizottság, melynek élén Zala György és Kiss György művészek állanak, adakozásra kéri fel a m. t. közönséget, hogy hivatásá- nak eleget tehessen, hogy Köllő Miklósnak érdemé- méltó siremléket állíthasson. Gyűjtő leveket az érdeklő- dőknek készséggel küld: Péterfy Tamás Budapest (Köztelek).

— Műkedvelői előadás Hom. Karácsonfalván. A kö- vetkező sorokat vettük: Karácsonfalváról, vármegyénk e derék nagyközönségéről néhány évtől fogva sok szepet hallottunk, sok szepet írtunk. Mikor három éve meg- alakult az „Olvasókör”, sieltünk a mi örömünk ez. cikelyben eről hird adni. Az akkor chez fűzött rem- nyünk nem hiában való volt, mert az Olvasókör szerencsés órában született. Az ott elhangzott felolva- sások készítették elő a talajt, hogy a mult év április 1-én működését megkezdje a községi hitelszö- vezet, mely azóta nem egy elesendő embert rag- dított ki az uszorisok polyp karmaiból. Most a hus- véti ünnepek alatt meg egy újabb lepett meg. Nem kevesebbről van szó, minthogy falusi legényekből és leányokból alakított műkedvelők Thalia papjai és papnői lönek, hogy bebizonyítsák: ha van vezetö szel- lem, éltető lélek, sokra lehet menni. Ünnepe más- sodnapján „Tündérlak Magyarhonban” cz. népszámmvet adták elő a közönség lelkes tetszése mellett. Gr. Vám- házi tábornokot Balázs József, Adam inast N. N., Eva szobaleányt Béla Juliska, Farkas Gy. huszárt Szabó Lajos, Marcsát Salati Juliska, Kisbirtót Benke József, Kónya kántort Szabó Pál helyettesítették. Ünnepe harmadik napján „A feltékeny férj” cz. vigjátékok adták. Ebben a darabban Hóroszói Móricz magánzólt Balázs József, Piroskát Végh Eszter, Erasi szobaleányt Szent- páli Lina, Szelidke hivatalnokot Szabó Pál játszották. Falusiak, oklándi és karácsonfalvi urak szünni nem akáro tetszéssel fogadták a szereplők pompás alakítá- sait, sőt a jelenlévő ket udvarhelyi professzor ur is di- cesőre csodálkozással ismerte el a kitünő játékok, te- kintve, hogy a szereplők nemhogy játszottak volna töb- bet, sőt egy párt kivéve még nem is látott színarabot előadni. Valóban üdvös dolog volna ezt a többi köz- ségekben is meghonosítani, mert a darabok megtanu- lásával, előadásával a többi közt azt a fontos czélt is elérük, hogy a korcsmák piszkos falai között nem hervad el annyi ifjunkt pozsgás piros arca, meg hogy a falusi téli „korcsok” nem lesznek meleg ágyai az erkölcselenségnek. Bizonyára jó dolgot cselekednének pap és tanító uraimék, ha kezét fogva, nem kiméleve időt, fáradságot, vezetnék a népet a szép, jó és igaz ígért földje felé... Mi a h. karácsonfalvi ifjuságot di- cesérettel, elismeréssel halmozuk s buzdítjuk a továb- bira, kintásra, a szépet való nemese lelkesedésre. De a dicséretet még azért is meg kell adnunk, hogy mindkét alkalommal az előadás végeztével pár óráig engedett táncban is a józanság, testvéri barátság, il- domos viselkedés szép példái mutatta. Az előadások ki- viteleiben Demeter Dénes olvasóköri elnök, a betanítá- sok és rendezések munkáiban Medgyaszai Arjád szí-



**Figyelmeztetés! A híres.**  
**MAUTHNER FÉLE MAGVAK**  
 zacskóin  
**rajt áll a MAUTHNER-NÉV.**  
 A melyen nincs rajt, az



Nem MAUTHNERTől való és ha mintolyant ajánlják, tessék visszautasítani.

lobb és megfizethető gazdasági és kerti magvak nem léteznek, mint a minőket 27 év óta szállít

**MAUTHNER ÖDÖN**  
 és. és kir. udvari magkereskedése  
 BUDAPESTEN.

Irodák és) VII. Rottenbiller-utca 33 sz. rakpartok :) (Közúti vilamos megállóhelye.)  
 Hírusító) VI. Andrássy-ut 23. helyiségek :) (A m. kir. operával szemben.)

226 o'dalra terjedő képes árjegyzékét kívánatra ingyen és bérmentve küldi.



**PANAJOTH**  
 \* \* \* **ALBERT**  
 műlakatos

**KERÉKPÁR RAKTÁRA**  
 Székely-Udvarhelyt. Kossuth-u. 44.

Nagy választék: Kaiser-, Styria-, Revent-stb. kerékpárokból. Legolcsóbb árak. Az összes felszerelések kaphatók. Lakatos munkák, sarkítések, villamos csengők, tüzelők stb. esetleg előnyös részletfizetésre is.

Kerékpárjavító műhely.  
 Csak szolid kivitel és olcsó ár a jelszavam.

Uj czipészüzlet! Kész czipőraktár!

**SZÁNTÓ, GÁBOS, FERENCZ ÉS KORONKAY**  
 czipészüzlete  
 Székely-Udvarhelyt, Piaczter (Reiner-ház mellett).

Szíves tudomásul!

Tisztelettel hozzuk a m. t. közönség szíves tudomására, hogy ed-igi örökös czipészüzletünkkel felhagyva, a helyi piacon

**Szántó, Gábos, Ferencz és Koronkay**  
 cég alatt, a kor követelményeinek teljesen megfelelő, új társas

**czipész-üzletet**

nyitottunk. Előnyös összeköttetésünkkel fogva azon helyzetben vagyunk, hogy minden e szakmába vago megrendeléseket kiváló cs. mal, a legújabb divat szerint, különös gondot fordítva a kényelem és tartósságra, jutányos árakkal vállalunk föl.

A n. é. közönség szíves megrendeléseit kérve, bizalmat a magunk számára pontosan elcsiszolt munkáinkkal kívánjuk biztosítani.

Szíves és tömeges megrendelést kérünk.

**Mi a legolcsóbb és legegészségesebb ital?**  
 A szeszes italok között

**a sör! a sör! a sör! a sör!**  
 még pedig

**a HAURIK-féle pasteurisált MÁRCZIUSI SÖR!**

**Mi a SECESSION?**

**RUDOLF JÓZSEF** KÁRPITOS  
 BUTORRAKTÁRA  
 Székely-Udvarhelyt (Főter.)

Bátor vagyok a n. é. butorvásárló közönségnek kész butor-raktáromat ajánlani, hol mindenféle butorok a legjutányosabb aron beszerezhetők. U. m.: s fonerek, ágyak, mosdók, író- és szalonasztalok, credencs és éjjeli szekrények, vasbutorok, szalon garnitúrák és mindenféle butorok.

Ezenkívül elvállalok minden a kárpitos szakmába vago munkákat, u. m.: divánok, szalongoarnitúrák, matrácok, roletták és nap elleni ponyvak készítését és javítását pontos kiszolgálás és jutányos árak mellett.

Főtörekvésem n. é. vövöm és megrendelomet mindig lelkiismeretesen kiszolgálni, miről 12 év óta fennálló üzletem jó hírneve tanuskodik. — A n. é. közönség eddigi pártfogását köszönve és ezutánra is kérve, vagyok kiváló tisztelettel:  
 Rudolf József.



Hazai ipar! Szolid munka! Olcsó ár!

**ALBERT PÉTER** kovács mester  
 Székely-Udvarhelyt. Kossuth-u. 74.

Állandó raktárt tart legjobban el-  
 különbözöb kivitelű modern

**KOCSIKBÓL.**  
 Használt kocsikat becsesrel, vagy kijavit a legpontosabban, szolid kivitelben és olcsó árak mellett

A Richter-féle  
**Horgony-Pain-Expeller**  
 Liniment Csapci comp.

egy régi kipróbált hájszer, a mely már több mint 30 év óta meghízható bedörzsölési alkalmazatik közönségnek, csuszál és meghúléseknél.

Intés. Silányabb utazatok miatt bevasárlások mindig figyelemmel legyünk a „Horgony” védjegyre és a „Richter” cégjegyzésre.

80 f., 1 k. 40 f. és 2 k. árban ugyszólván minden gyógyszerárban kapható. Főraktár: **Török József** gyógyszerésznél Budapestben.

Richter F. Ad. és társa,  
 osasz. és kir. udvari szállítók,  
 Rudolstadt.

A legkiválóbb, valódi tiszta sört itthon kaphatjuk. Ezzel saját magunknak gazdálkodunk, mert árpa- és komlóterményünk itthon nagyobb mérvben kerül feldolgozásra; így pénzünket sem viszik külföldre és ez minden jó hazafinál irányadó kell legyen ma inkább, mint valaha. Különösen mert **Haurik Alfréd**

kitünő sörgyártmánya

bármely hazai, vagy külföldi készítménnyel a versenyt kiállítja s mégis sokkal olcsóbb. Már a tetemes vasúti szállítási költségek is a Haurik-féle sörnél a vevő javára megmaradnak. Ebből tehát mi követezők? Nem más, mint hogy: minden igaz székely hazafi Haurik-féle székelyudvarhelyi sört követeljen vármegyeszerte! — Megrendelések: „Haurik Alfréd” sörgyáros Székely-Udvarhely” címére intézendők.

**Árlejtési hirdetmény.**

Daróc községében a képviselőtestületnek 1890. számú határozata folytán a **jegyzői lakás felépítendő**, illetve átalakítandó levén. Ezen munkálatnak árlejtés utáni biztosítására határmárc 1901. évi április hó 24-ik napjának délelőtti 11 órája kitűztetett. Az árlejtés szóbeli lesz, azonban ennek megkezdése előtt szabályszerű írásbeli ajánlatok is elfogadhatók. Kiküldési ár 4600 korona, melynek 10 százaléka készpénz, vagy értékpapírban az árverés megkezdése előtt a községi előjárásnál leteendő.

A részletes feltételek, tervrajz és költségtervezet a jegyzői irodában a hivatalos órák alatt megtekinthetők.

Darócson, 1901. április 10-én.

**Török Lajos,** jegyző. **Jakobi János,** bíró.

Kész sirkövek, sirkörzetek, síralapok kaphatók jutányos árakban és nagy készletben

**NIKOLOSI JÁNOS**  
 sirköraktárban Székely-Udvarhelyt (a vasúti állomással szemben).

Sírfeliratok művészi kivitelben. Minden itt készült darabért 50 évi jótállat vállal. — Vidéki megrendeléseket gyorsan és pontosan eszközöl.

**Isztriai márványok és gránátkövek**  
 minden alakban és színben.

A közönség a raktárt mindenkor megtekintheti.

Me Cormick Harvesting Machine Company.

**Chicagói aratógépgyár.**



William J. Stillman, igazgató. Képviselőnk: Rösler és Gábor Sz.-Udvarhely Bpest, V. Váci-ut 30.

Rösler és Gábor Székely-Udvarhelyt.

Kőbányai Első Magyar Részvény-Sörfözde Főraktára.

Van szerencsénk a nagyérdemű t. közönség tudomására hozni, hogy jó hírnévben 1854. év óta fennálló **Kőbányai Első Magyar Részvény Sörfözdetől** a főraktárt felállítottuk és egy erre a célra megfelelő nagy jégvermet építettünk. — Ajánljuk a legjobb minőségű

**KŐBANYAI SÖRÖKET**

1/2 és 1/4 hectoliteres hordókban, ugyszintén naponkint frissen és tisztán töltött palackokban előnyös árak és pontos kiszolgálás mellett.

Üzletünkben kapható naponta friss töltésű, jégszékénybe hűtött 1 palack márcziusi 18 kr., 1 palack malata sör 2 kr., 10 palackon felül a házhoz szállítva, a palackokat darabonként 10 kr letét mellett költsön adjuk. — A n. é. közönség szíves megrendeléseit várva, maradunk kiváló tisztelettel:

**Rösler és Gábor,**  
 az Első Magyar Részvény Sörfözde főraktára.

**Állattenyésztő gazdák figyelmébe!**  
 Az „Alsófehérvármegyei Gazdasági Egyesület”  
**Nagy-Enyeden, 1901. május hó 4-én**  
 tenyészállat-kiállítást rendez.

Díjazás alá esnek:

- Magyar erdélyi fajtanál: lőszegi bikák, borjas tehének, tenyésztehének és úszók.
- Havasi, esetleg pinzgaui fajtanál: 1-3 éves bikák, tehének és úszók.
- Bivalyok: Bivalybikák és tenyészbivaly-tenhek.
- Sertés: Kisbirtokosok kanjai.
- Juhok: Kisbirtokosok kosai.

Kitűzve 50 különböző díj 1000 K értékben.

Bejelentések intézendők Székelyhiány Aladár gazdasági egyesületi titkár urhoz Nagy-Enyedre, hol a kiállítást illetőleg bővebb felvilágosítás nyerhető.

Alapított 1879-ben. Szolid árak!

**HODOR KÁROLY**  
 bádögösmester Székely-Udvarhelyt (Piaczter).

Épület- és toronyfedéseket a legjutányosabban elvállal mindennemű kivitelben a legújabb igényeknek megfelelően. Disztárgyak és minden a bádögössághoz tartozó munkálatok készíttetnek és készletben tartatnak; így fürdőkádak, konyhaberendezési és gazdasági cikkek. — Vidéki, ugymint helyi építkezéseknél költségelőirányzatok azonnal készíttetnek. — Tartós és felelősség melletti munka, szolid árak.

Sz. 2674—901. szb.

**Pályázati hirdetmény.**

Székely-Keresztur város nagyközségében az egyik **községi szülésznoi állás** lemondás folytán megüresedvén, ezen állás betöltésére ezenel pályázatot hirdetek.

Ezen állással járó javadalmak a következők: 1. 100 korona rendes fizetés a község pénztárából. 2. 40 korona lakbérilleték a község pénztárából. 3. 2 korona díj minden egyes szülési segédkezésnél az érdekeltektől.

Minek folytán felhivatnak a pályázni kívánók, hogy a szabályszerű okmányaikkal felszerelt folyamodványaikat f. év április 30 áig annál is inkább az alólirhoz adják be, mert a később beérkezett kérvények figyelembe vétetni nem fognak.

Székely-Keresztur, 1901. márczius 29-én.  
**Gálty Kálmán,**  
 főszolgabíró.

Kéveköto aratógép  
 Fikaszáló gép  
 Köszörűkészülék  
 „Daisi” marokrakó aratógép  
 Szénagyűjtő gereblye és  
 Kévekötofonal gyártmányai.

Ne vásároljon, míg gépeinket nem látta s árainkat nem kérdezte!

Olcsó tartalékreszek óriási raktára.  
 Tessék mintaknyvet kérni!

**Petőfi Sándor**  
 összes költeményei

Teljes, 450 oldalra terjedő kiadás. Petőfi szobornásával díszített egész vászonkötésben.  
 1 frt helyett 55 kr.

Megrendelhető Székely-Udvarhelyt, a „Székely-Udvarhely” kiadóhivatalában.

**A BÜVÉSZET KÖNYVE**  
 Írta: TOLNAY SIMON.  
 Egyszeri olvasás után titéményszerű és meglepő mutatványok produkálhatók. A mű 500 magyararzó képpel van ellátva. Függelék  
 A telepezett spiritizmus.  
 Ara díszkötésben  
 3 frt helyett 2 frt 50 krajczár.  
 Megrendelhető Székely-Udvarhelyt, a „Székely-Udvarhely” kiadóhivatalában.

hogyan az...  
 7. és 108.  
 öböt igé-  
 nak adati.  
 kat mások  
 got nyer-  
 ez. 120 \$  
 n.  
 ehajtó,  
 nat.  
 vi hatóság  
 kpenzár-  
 tást szen-  
 tránti vég-  
 rvenyszek  
 és a var-  
 8. hr sz.  
 foglalt A  
 3265. hr.  
 ana 216  
 3976. hr.  
 ana 5 K,  
 4 K, A +  
 2 K, A +  
 ur. sz. in-  
 nu tjkben  
 pan ezen-  
 zeti jogok  
 es hogy a  
 május hó  
 sgházánál  
 kiállítás  
 ingatlanok  
 az 1881.  
 itott és az  
 kelt igaz-  
 ló övédek-  
 nni, avagy  
 banapénz-  
 t elismer-  
 hatóság.  
 t. albiró.  
 AS  
 LYT  
 felmebe  
 t) egész  
 RAT  
 sebb iz-  
 asággal,  
 k mel-  
 dalu ta-  
 g bizal-  
 é p  
 ények  
 rhelyt.  
 kóbol  
 kák  
 nek  
 unk.

# TERVEZETE

## az „Udvarhelymegyei Kisbirtokosok Földhitelszövetkezetének“.

Alólirottak „Udvarhelymegyei Kisbirtokosok Földhitelszövetkezte“ czég alatt Székely-Udvarhely székhelyvel egy olyan társaság alakítását határozták el, melynek czélja *tagjait* a kölcsönösség elve alapján *támogatni*, illetve nekik *könnyen törleszhető hosszú lejáratu olcsó kölcsönt* nyújtani a saját tőkéjéből, vagy ennek elégtelensége esetén más jelzálog-intézeteknél ilyeneket kieszközölni, birtokaikra első helyen való betáblázás mellett s ez által megszabadítani őket a nagy kamatu terhes adósságok nyomasztó gondjaitól.

Ilyen kölcsön 20 évi vagy hosszabb idejű s felvéneként eszközendő törlesztés mellett adatik, igazságos birtokbecslés alapján.

Azonfelül segítségére kíván lenni *tagjainak terményeik értékesítésénél*, valamint gazdasági szükségleteik beszerzésénél.

A *szövetkezet tartama* egyelőre 50 évben állapítatik meg korlátolt felelősséggel.

*Tagja lehet a szövetkezetnek* a magyar állam területén lakó minden tisztességes nagykorú honpolgár, jogi személy vagy erkölcsi testület, a ki legalább egy üzletrészt jegyez.

Az *üzletrészek értéke* egyenként **100, azaz egyszáz korona**, melynek első részlete **20, azaz husz korona** az alakuló gyűléstől számított 15 nap alatt, **2 (két) korona** belépési díj pedig az aláíráskor fizetendő jegyzett üzletrészenként.

Az *aláírás* sajátkezűleg, az irni nem tudók részéről pedig szokásos módon néviró által teljesítendő.

A *szövetkezeti üzletrészek többi részének* a gazda viszonyaihoz képest mikor és mily részletekben leendő legkönnyebb befizetését az alakuló közgyűlés fogja meghatározni.

A czél annál könnyebben és gyorsabban elérhető leendő, minél nagyobb tőke áll a szövetkezet rendelkezésére, azonban mindjárt megalakul és működését megkezdi, a mint a tagok által **100,000, azaz egyszáz ezer korona** tőke üzletrészekben jegyezve lesz.

A *szövetkezet tagjai* üzletrészeik és az elérhető tiszta haszon arányában a közgyűlés által évről-évre megállapítandó **osztalékban részesülnek**.

Az alapítók fenntartják maguknak az igazgatóságnak az első három évre való kinevezését.

A szövetkezet tagjai az alakuló közgyűlésre hirdetmény és közvetlen meghívók útján fognak meghívotni.

Aláírásokat elfogadnak az alapítók és az általuk megbízott ivtartó egyének.

Székely-Udvarhely, 1901. ápril hó 20-án.

**Szenterzsébeti Szakáts Péter s. k.**

a marosvásárhelyi kereskedelmi és iparkamara titkára és a „Marosvásárhelyi ipari hitelszövetkezet mint az orsz. közp. hitelszövetkezet tagja“ igazg.-elnöke Maros-Vásárhely.

**Ugron Gáspár s. k.**

földbirtokos.

**Betegh Pál s. k.**

a „Székely-Udvarhely“ felelős szerkesztője, az O. M. G. E. kivándorlási bizottságának tagja, a székelyudvarhelyi ker. betegs. pénztár igazgató-elnöke, birtokos.

**Gáspár Pál s. k.**  
nyug. körjegyző, birtokos.

**Tartsafalvi Pálffy Aladár s. k.**  
helyi piros lakarekpénztári tisztviselő.

**Kandó Sándor s. k.**  
földbirtokos.

**Kandó István s. k.**  
földbirtokos.

**Gálffy Sándor s. k.**  
földbirtokos.

## BETEGH PÁL

→ KÖNYVNYOMTATÓ ES KÖNYVKÖTŐ INTÉZETE

könyv- papir-, író- és rajzser-kereskedése.

Könyv- és újságkiadó vállalat.

A „NAGY-KÜKÜLLŐ“ kiadóhivatala.

A Székelyföld legnagyobb és legolcsóbb nyomtatványraktára

— SZÉKELY-UDVARHELYT (Kossuth-utca) —

A „Székely-Udvarhely“ című újság (Udvarhelyvármegye hivatalos lapja, az udvarhelyvármegyei községi és körjegyzők egylete, az udvarhelyvármegyei általános tanító-egylet és az udvarhelyvármegyei gazdasági egyesület hivatalos közlönye) *szerkesztősége és kiadóhivatala*.

Minden e körbe tartozókat a legpontosabban, nyomda- és könyvkötői munkákat esinos, szolid és lelkiismeretes kivitelben — olcsó áron — teljesít úgy helyben, mint az ország bármely részében.

Ugy a „Nagy-Küküllő“, mint a „Székely-Udvarhely“ részére *hirdetések a legolcsóbb árszabás mellett* vételnek fel. Mutatványszámok *ingyen és bérmentve* küldetnek a kiadóhivataltól.

Nyomatott a kiadó- és lapkiadó Betegh Pál könyvnyomdájában Székely-Udvarhelyt, 1901.

## BERKECZY LAJOS

ÉPÜLET- ES DISZMŰBÁDOCOS  
ajánlja minden e szakmába vágó munkáit, u. m.: toronyfedés, házfedés, ócska fedelek javítását utólagos díjazással is. Készletben minden bádogos munkák, fürdő kádak, házi cikkek, konyhaeszközök és kertészeti cikkek — Vidéki megrendelések pontosan teljesítettek.

Az üzlet 14 évi fennállása a megrendelések és kiszolgálatok kifogástalanságáról és szoliditásáról tanuskodik. Minél számosabb megbízást ker-  
tiszelettel:

**BERKECZY LAJOS** bádogos mester,  
Székely-Udvarhelyt.

## Kimző minták

előnyomtatását

Székely-Udvarhelyt, a Kossuth-utczában (Ferenczy Károly-féle ház) fogom ezután eszközölni. Tisztelettel:  
**Özv. Jedynakievicz Jakabné és leánya Adél.**

Egész évre . . .  
Fél évre . . .  
Negyed évre . . .  
Külföldre egész évre  
Papok, tanítók, gazdák  
és közs. előjáróknak e  
tanító-egylet tagjainak  
zónék 5  
— Egy példány ár

Megjelen hetenk  
vasárnap

(A Székelyföld. T

(b. s.) Szilvá

orvos és a Szék  
barátja „A Szék  
és Háromszékne

Vadnay And

czimű tanulmán

sabb füzetet ne

részel kell hogy

köszönbányaigaz

hunyt apósának

dolgozatát közre

A székelyföld

retete, eles szer

szu során át te

rőpirat, melyben

minden baja n

faragó által fara

Nincs föld

nincs ipar, ninc

pot különösen a

Szilvássy dr kö

Azt is pont

csodák ennek a

Ismét a n

csen legfőképen

nem mindenk

intézeteknek,

amazoknál.

Ezek a baj

„Székely-Udvar

lyek megszünte

megindulásakor,

A 10 száza

helyébe 4—5 sz

az ipar és föld

a sürgős követ

inkább segíteni

Ez a becses

Csik, Háromszék

bajait tárja elén

beszél.

Jellemzőügy

A „SZÉKELY

(A „Székely

Első

Zöld

Játsz

S te

Zu

Ki

Ugy

Hát

Szög

De

Az

A m

(Id. Bakó

Mi azt

A kit k

Nevelő

Apostol

Mi azt

Születés

Es a tö

Majd m

Eleg ar

Amaz r

Hogy a

Tanító

Hisz a

Azert

Hogy o

A sötét

S hogy

Fakere

S hogy

Hogy l

Tisztes

Bevez

S kérd

Volt-e